

FORUM 2011

Rakentamisen laatu

Lauri Jääskeläinen

Normit ja laatu

- Normit antavat vähimmäistason – vähimmäistaso ei vielä takaa laatua
- Normit koskevat usein eri yksittäisiä osa-alueita, kokonaisnäkemys puuttuu, vaikka rakennus on kokonaisuus
- Tekniset määräykset valtakunnallisia, maankäytölliset vaatimukset kunnallisia

Tilanne ennen 1975

- Kuntien rakennusjärjestykset, sisäasiainministeriön päätökset, järjestöjen ohjeet: vielä 1980-luvulla käytettiin laajalti mm. RIL:n käsikirjoja ja ohjeita (SFS)
- Normihierarkia ei huolettanut, huoli kohdistui itse lopputulokseen
- Vuonna 1975 tuli rakennusasetukseen maininta sisäasiainministeriön mahdollisuudesta antaa rakentamismääräyksiä

Tyyppihyväksyntä

- Myös tyyppihyväksynnästä tuli maininnat rakennuslakiin ja rakennusasetukseen v. 1974 - 1975
- Tyyppihyväksynnässä on turvauduttu laajalti alan toimijoihin, erityisesti laadunvalvonnan osalta

Mikä siis muuttuu?

- Sisämarkkinat
- Laajempi kirjo tuotteita
- Eurokoodit: tuotteiden ominaisuudet kytkeytyvät luonnollisesti itse suunnitteluun
- Kokonaisuus hämärtyy entisestään?

Lupaviranomaisen rooli

- Standardeja paljon – viranomaisen mahdollisuudet rajalliset
- Hankkeeseen ryhtyvä vastaa,
- Mutta: viranomaisenkin joutuu vähintäänkin arvioimaan, että hankkeeseen ryhtyvä ja hänen tiiminsä ymmärtävät, mistä on kysymys
- Suunnittelu ja työnjohto: arvioidaan kelpoisuutta, otetaan huomioon virheriskit

Riskejä on

- Siirtymäkausi tulee aiheuttamaan hämminkiä
- Valtakunnallisten määräysten muutos niukoiksi jättää ”tyhjiön”: miten se täytetään?
- Palataanko aikaan ennen RakMK:aa?
- Ilman CE-koulutusta ei rakennusvalvonta selviä
- Tarvitaan myös organisoitua, alakohtaista neuvontaa (Help Desk)

Standardien saatavuus

- Miten viranomaisen voi todeta selvitysten riittävyyden, jos sillä ei ole käytössään ao. standardeja?
- Joko: luotetaan täysin suunnittelijaan / toteuttajaan, tai vaaditaan rakennustyön aikaisia kokeita, tai vaaditaan riippumattoman tahon lausunto

Mikä vielä auttaisi?

- Voiko ala säädellä itseänsä? Rikotaanko sisämarkkinasääntöjä?
- Suunnittelun ja työnjohdon auktorisointi: sitä eivät sisämarkkinat estä
- Tuotteiden tilaajan valistuneisuus korostuu
- Rakennusliikkeeltä vaaditaan tuoteosaamista

Standardit ja todellisuus

- ”Eristeteollisuus ei saavuta itse asettamiaan standardeja” (Rakennuslehti 22.9.2011 käsitellessään TM Rakennusmaailman laajaa routaeristevertailua)
- Työ laadun eteen ei lopu koskaan, mutta pitääkö laatua aina epäillä?

CPR on iso muutos

- Kysymys ei ole vapaaehtoisesta järjestelmästä (kuten tyyppihyväksyntä on ollut)
- Mahdollisuudet sekä hyvään että huonoon: lupaviranomainen ei käytännössä nykyvoimavaroillansa pysty estämään edes katastrofeja
- Rakennusala itse joutuu ottamaan vastuun

Kiitos!